herpy

GEKKOER

Bavay's gecko

Eurydactylodes vieillardi

Eurydactylodes vieillardi er en lille, rolig og nataktiv gekko fra skovene på Ny Kaledoniens hovedø, med store, uregelmæssige skæl, der ligner oliedråber på vand, og en gribehale. Den kan sprøjte en dårligt lugtende væske fra halen, når den bliver forskrækket.

Familie: Diplodactylidae Tidligere navn: *Platydactylus vieillardi; Eurydactylus vieillardi* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**10-13 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**4-12 g**
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Hotspot	**27-29 °C**
Temperatur, nat	**20-23 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter, frugt og færdigfoder**
Holdes	**Enkeltvis, parvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**50-90 dage** ved 22-26 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Næsten truet (NT)**

Arten er ikke opført under CITES og står ikke på nogen af bilagene i EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen særlige tilladelser ved køb og salg. Dyrevelfærdslovens almindelige krav til husdyrhold gælder. Arten er på IUCN's rødliste vurderet som næsten truet.

Om arten

Eurydactylodes vieillardi er en lille, slank gekko med trekantet hoved, rundet snude, store øjne uden låg og lodrette pupiller. Kroppen er sammentrykt fra siderne, og de store, glatte, uregelmæssigt placerede skæl giver dyret et særpræg, der minder om oliedråber i vand. Farven er oftest en nuance af oliven eller grøn med grå, grøn, gul eller rustfarvet hud mellem skællene. Som mange andre gekkoer kan den skifte mellem en lys, klar tone og en mørk, næsten sort dragt. Hannerne er mindre og ofte stærkere farvede end hunnerne, især i yngletiden.

Kroppen alene (snude til kloak) når højst omkring 6 cm. Halen er gribende og i sin oprindelige form 100-115 % af kropslængden, så den samlede længde ligger på omkring 10-13 cm. Angivelser på op til 18 cm for slægten forekommer, men de passer ikke med kropsmålene. Vægten er ikke dokumenteret for *E. vieillardi*; hos den nærtstående *E. agricolae* vejer hunnerne 10-12 g og hannerne 4-7 g. Under halespidsen sidder klæbelameller. Tungen og mundens indside er gule til orange. Hos hannerne sidder en række porer foran kloakken, og de bruges til at kende kønnene fra hinanden.

Arten blev beskrevet af Bavay i 1869 som *Platydactylus vieillardi* og er typeart for slægten *Eurydactylodes*. Artsnavnet hylder Eugène Vieillard, læge i den franske flåde, som indsamlede typeeksemplaret. Slægten har fire arter, og de to, man oftest ser i terrarier, er *E. vieillardi* og *E. agricolae*. De kan kendes på den gule fure fra munden mod øret: når den når helt frem til øret, er det *E. agricolae*, og når den ikke gør, er det *E. vieillardi*.

I begge arter sidder der kirtler i halen, og dyret kan sprøjte en klæbrig, ildelugtende væske ud, når det føler sig truet. Det er kun beskrevet hos *Eurydactylodes* og slægten *Strophurus* og har udviklet sig to gange uafhængigt blandt gekkoer. Væsken er næppe farlig for huden, men kan give smertefuld øjenirritation.

Med god pasning kan dyret leve mindst 10 år og formentlig længere.

Udbredelse og levested

Arten er endemisk for Ny Kaledonien i det sydvestlige Stillehav og kendes fra hovedøen Grande Terre. Typelokaliteten er Houagape, og udbredelsen angives som den centrale og østlige del af hovedøen. Slægten som helhed findes også på Belep-øerne og Île Yandé, men der er ikke dokumenteret fund af *E. vieillardi* dér.

Udbredelsens præcise grænser er uklare, og kortet viser derfor et skønnet område i den centrale og østlige del af øen. Eventuelle fund uden for Ny Kaledonien på kortet stammer formentlig fra dyr i fangenskab eller fejlregistreringer.

> **Oprindelig udbredelse:** Ny Kaledonien.

LEVESTED

Levestedet er skov og krat op til omkring 950 meters højde. Dyrene lever i buskads og løv og færdes mest langs grene i den skyggefulde underskov i fugtig skov og kun sjældent oppe i trækronerne. De er nataktive og gemmer sig i løvet om dagen, men de søger også ud på grenene og soler sig i dagtimerne.

Klimaet på Ny Kaledonien er subtropisk, med en fugtig sæson og en køligere, tørrere del af året. Der findes ingen målinger af temperatur og fugt netop dér, hvor *E. vieillardi* lever, så terrariets tal bygger på pasningen af slægten som helhed.

Pasning

TERRARIET

Til ét voksent dyr skal terrariet være mindst 45 × 45 × 60 cm (længde × bredde × højde). Større er altid bedre, og højden er vigtigere end bundarealet, fordi arten klatrer. Et par eller en lille gruppe på en han og to hunner kan holdes i samme terrarie. Uden avl er der ingen grund til at holde mere end ét dyr. Op til tre dyr kan have plads på 45 × 45 × 60 cm, men mere plads er klart at foretrække. Et glasterrarie med net eller delvist net i låget passer godt, fordi arten har brug for høj luftfugtighed, men også for luft.

Indret med mange små grene i forskellige tykkelser, lianer, kork og blade, så dyret kan klatre, gemme sig og sove i løvet. Der skal være skjul i alle højder og ikke kun på jorden. Levende eller kunstige planter giver skjul, og levende planter hjælper samtidig med at holde på fugten.

Som bund fungerer en fugtbindende blanding, fx 60 % økologisk muldjord og 40 % kokosfiber, gerne med et tykt lag blade ovenpå. Bunden dæmper et eventuelt fald og hjælper med at holde luftfugtigheden oppe. Fjern ekskrementer dagligt, og udskift snavset bund løbende. Hele bunden skiftes hver tredje til fjerde måned. Der er ikke dokumenteret en særskilt indretning for netop *E. vieillardi*, så anbefalingerne gælder slægten som helhed.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

TEMPERATUR

Eurydactylodes vieillardi er nataktiv og trives bedst ved moderate temperaturer. Giv en varm plads under en lampe på 27-29 °C og en kølig zone på 21-24 °C. Om dagen ligger temperaturen i det meste af terrariet på 22-26 °C, og om natten skal den falde til 20-23 °C.

Den mest enkle opvarmning er en hvid varmepære på omkring 40 W, som sidder over en gren øverst i terrariet. Er pladsen for varm, skiftes til en svagere pære; er den for kold, til en stærkere. Varmen er højest foroven og lavest forneden, og der skal være grene og løv i alle højder, så dyret selv kan vælge. Mål med et digitalt termometer, og sæt føleren fast på grenen under lampen. Kommer temperaturen over 30 °C, skal den ned med det samme.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Arten trives bedst i høj luftfugtighed, og et gennemsnit på 60-80 % er målet, målt midt i terrariet. Det er naturligt, at fugten er lavere i den varme ende og højere i den kolde. Den skal stige om natten og falde i løbet af dagen, men aldrig komme under 50 %. Vedvarende for høj eller lav fugt giver sundhedsproblemer.

Sprøjt terrariet grundigt med en trykforstøver hver aften og om morgenen efter behov. Det hæver fugten og giver dyret drikkevand i form af dråber på bladene. Stil desuden en skål med frisk vand, fx på foderhylden, og skrub den med desinfektionsmiddel til dyr en gang om ugen. Ventilationen skal være god nok til, at bund og grene kan tørre op mellem sprøjtningerne.

LYS OG UVB

Arten er nataktiv, men søger i dagtimerne ud på grene og soler sig. Den kan klare sig uden UVB, når den får D3-vitamin gennem foderet, men trives bedre med svagt UVB-lys, som også fremhæver farverne. Brug et UVB-rør til skyggedyr (Ferguson-zone 1), fx et T5-rør på 7 %, i en højde på 20-30 cm over net eller 25-40 cm under net. Et mindre rør på 2,4 % skal sidde tættere, omkring 10 cm over nettet. Målet er et UV-indeks på 1-2 på den øverste gren, og det kontrolleres bedst med en UV-måler. Der skal altid være skygge i resten af terrariet.

Hold lyset tændt 10-12 timer om vinteren og lidt længere om sommeren, gerne styret af et tænd-sluk-ur. Om natten skal der være mørkt.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Arten æder både insekter og frugt. Foderet kan sammensættes af omkring halvdelen færdigfoder i pulverform til frugtædende gekkoer, som røres op med vand til en tyk grød, og halvdelen levende insekter. Giv grøden i en lille skål på en væghængt foderhylde og ikke på jorden. Brug flere forskellige smagsvarianter og skift mellem dem, så kosten bliver varieret.

Unger op til et års alderen får insekter hver anden dag og grød to til tre gange om ugen. Voksne dyr får insekter to til tre gange om ugen og grød to til tre gange om ugen. Egnede insekter er fårekyllinger, dubia-kakerlakker, andre kakerlakker, græshopper, silkeorme og voksmøl. Insekterne skal være små, i størrelsen 6-13 mm for et lille dyr, og må ikke være længere end afstanden mellem dyrets øjne.

Puds insekterne let med kalk for at rette op på forholdet mellem kalk og fosfor, og lad dem æde godt fodermiddel i to til tre dage inden fodring. Færdigfoderet er allerede beriget med vitaminer og mineraler. Frisk frugt er ikke nødvendig, når færdigfoderet er på plads.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Eurydactylodes vieillardi er en lille, robust og forholdsvis langsom gekko, som kan blive ret tam. Lad et nyt dyr få to uger i fred, før håndteringen begynder, og kun hvis det har spist. Start med korte besøg, hvor hånden blot holdes stille i terrariet, så dyret vænner sig til den, og lad det selv komme til dig. Derefter kan håndteringen begynde med under fem minutter ad gangen. Støt fødder, krop og hale, og lad dyret gå fra hånd til hånd i stedet for at holde fast. Bliv tæt på gulvet eller en blød overflade, hvis dyret skulle hoppe. Tag aldrig fat i halen. Håndtér helst om aftenen, så du ikke forstyrrer dyrets hvile.

Er dyret forskrækket, kan det sprøjte en klæbrig, stinkende væske fra halen. Den er næppe en fare for huden, men giver smerter i øjnene, hvis den rammer dem. Vent et øjeblik, før dyret sættes tilbage, så det ikke lærer, at sprøjtet bringer det hjem, og vask derefter hænderne grundigt med sæbe.

I slægten er dyr med held holdt sammen i par eller små grupper med en han og to hunner. Hannerne bør ikke holdes sammen, og der er ikke dokumenteret en sikker gruppeopstilling for netop denne art.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne er mindre end hunnerne og har en række porer foran kloakken. Der er ikke dokumenteret en sikker alder eller vægt for, hvornår dyrene er klar til avl hos *Eurydactylodes vieillardi*. Som tommelfingerregel bør dyret være fuldt udvokset, før det sættes i avl, og en hun skal have gode kalkreserver og være i god foderstand.

PARRING

Hannen er mere farverig end hunnen i yngletiden. Hos den beslægtede *E. agricolae* beskrives en kølig periode som en hjælp til at få dyrene til at yngle: dagtemperaturen sænkes til 20-22 °C i to til tre måneder og hæves derefter igen til 22-26 °C. Det er ikke dokumenteret for *E. vieillardi*, men er formentlig også en god idé, fordi de to arters pasning er næsten ens. Sæt hannen til hunnen eller en lille gruppe og hold øje med dyrene.

ÆGLÆGNING OG KULD

Eurydactylodes vieillardi er æglæggende. Hos den beslægtede *E. agricolae* graver hunnen æggene ned og får et mørkt, tværbåndet mønster, mens hun lægger. Hun kan lægge flere kuld om året med tre til fire ugers mellemrum, og en enkelt hun har lagt 14 æg i sit første år. Kuldstørrelsen er ikke dokumenteret for *E. vieillardi*, men som hos de fleste gekkoer er det formentlig et eller to æg ad gangen. Giv hunnen en æglæggekasse med fugtigt kokosmuld eller jord, så hun kan grave. Giv hende rigeligt med kalk og insekter i hele sæsonen.

INKUBATION

Flyt æggene forsigtigt, uden at vende dem, til en separat lille boks med fugtig vermiculite eller andet fugtigt substrat og en luftfugtighed på 70-80 %, og åbn låget hver fjerde til syvende dag, så luften skiftes. Boksen holdes ved 22-26 °C. Ved den temperatur klækker æggene efter 50-90 dage; angivelserne svinger fra omkring 50 dage hos den nære slægtning *E. agricolae* til 70-90 dage ved 23-24 °C for *Eurydactylodes vieillardi* og *E. agricolae*.

OPDRÆT AF UNGER

Opdræt af unger er ikke beskrevet for *Eurydactylodes vieillardi*. Ungerne er små og får formentlig samme pasning som de voksne, men i en mindre faunaboks med køkkenrulle eller mos, grene og blade, daglig sprøjtning og en skål med færdigfoder. De får små insekter, der er pudret med kalk, hver anden dag. Giv hver unge god plads, og hold øje med dens vækst og vægt.

Sundhed og typiske fejl

Der findes ikke sundhedsdata for netop *Eurydactylodes vieillardi*. Typiske problemer hos gekkoer fra slægten skyldes pasningen:

- Vedvarende for høj eller for lav fugt, som giver hud- og åndedrætsproblemer. Hold fugten på 60-80 % og lad terrariet tørre op i løbet af dagen.
- For meget varme. Hold temperaturen under 30 °C.
- Mangel på kalk og D3-vitamin, især hos hunner i avl. Pudr insekterne med kalk og giv svagt UVB-lys.
- Tab af halen efter håndtering. Tag aldrig fat i halen.
- Øjenirritation hos dig selv efter kontakt med halens sekret.

Søg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser i flere uger eller virker slapt. Nye dyr, der ikke spiser efter to uger, skal ikke håndteres, men tjekkes hos dyrlæge.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.